

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ..... 10 Lei.
Pe jumătate de an ..... 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

1940—1920.

Circulară

**Către Oficiile protopopești și parohiale
către Onorata Preoțime parohială
de sub jurisdicția Consistorului orto-
dox român din Arad.**

Cu vreme și fără de vreme am în-
emnat pe toți conlucrătorii noștri sub-
terni, să facă tot posibilul — nu numai
vremurile grele din trecut, ci și sub
regimul Românesc — pentru ca instruc-
ția religioasă, pe toată linia învățămân-
tului popular și secundar, să se îmbună-
țească.

Instituțiunea învățământului religios,
re stă și trebuie pusă la temelia pro-
amei de activitate a Bisericii în lume,
te de un interes primordial, nu numai
ntu însași Biserica noastră, ci și pentru
atul Român. E prea de înțeles, deci,
ce Înalta Stăpânire Românească ni-a
t și până azi prețiosul său concurs moral
material, pentru ca învățământul reli-
os, pe toată linia, să-l putem pune pe
aze mai solide în viitor.

Urmând acestei bune inspirații, Ono-
tul Ministeriu al Instrucțiunii, prin On.
secretariat General dela Cluj, ni-a adre-
t o hârtie sub Nr. 33,488 Sect. VI. dd.
noembrie 1920, prin care ne cere mă-
ri mai de aproape pentru îmbunătățirea
vățământului religios, mai ales la șco-
e primare, făcând provocare chiar la
hemarea primordială a bisericii, de a
omovă educația religioasă, ca cel mai
ențial factor pentru fericita îndrumare
n viitor chiar și a vieții noastre publice.

Haosul grozav, în care ajung și au
uns alte state și societăți, cari în zilele
astre au nesocotit principiile religiei,
râvna noastră pentru a păstra temeliile
edintei și ale vieții religioase în viața
blică, ne fac să ne bucurăm de inter-
nirea organelor Statului, pentru a ajuta
bisericii la îndeplinirea chemării sale di-
ctice-sociale în mijlocul vieții tulburate
de înfricoșatul războiului mondial.

Aducem, deci, la cunoștință obștească
eea dorință a Înaltei Stăpâniri, ca
onorată Preoțime să catehizeze cu râvnă
ostolică tineretul școlar, destinat a ne
generația de mâne a cetățenilor Româ-
i-Mari. Să se iea cunoștință cu o cale
de aceea împrejurare, că prin acelaș
ministerial ni-s'au pus în prospect, în
că s'ar neglija catehizarea, și „alte

dispoziții mai severe”, cari i-ar atinge, de
sigur, pe aceia cari ar neglija datorința
instrucției religioase.

Ne facem o datorie numai, când, cu
acest prilej adaugem, pentru informare
obștească, dispozițiunile Înaltei Stăpâniri,
luate prin ordonanța Nr. 13,368—1920
Sect. VI. a Onor. Secretariat General din
Cluj (publicată în Nr. 2 din 15 Aug. 1920
al „Buletinului oficial” al Ministeriului
de Instrucție, Secretariatul General, Cluj),
după cum urmează: „În comunele ru-
rale, în școlile primare ale statului, elevii
tuturor confesiunilor vor fi instruiți în
studiul religiunii fără nici o plată sau
remunerație deosebită. Aceasta pentru mo-
tivul, că elevii fac parte din rândul cre-
dincioșilor parohului, care are obligațiu-
nea pastorală de a se îngriji în primul rând
de educația lor religioasă. Iar statul, acor-
dând preoților congrua și toate sporurile
de leafă, este în drept să aștepte acest
contraserviciu, fără a aștepta remunerație
specială. Dacă însă parohia are capelan
sau mai mulți preoți, prevederea catehi-
zării se va repartiza între toți, proporțio-
nal conform capacității catihetilor. În comu-
nele fără preoți, autoritatea bisericească
va lua contact cu autoritățile școlare, ca
învățătorii să poată fi angajați de catiheti”.

— Cât pentru comunele urbane, con-
form autorizației primite prin acelaș ordin,
Consistorul a luat deja demersuri pentru
sistemizarea posturilor de catiheti stabili.

Deci, atragem atenția Onoratei Preo-
țimi asupra acestei îndatoriri, cu care se
identifică și Autoritatea bisericească die-
cezană în așa fel însă, că se așteaptă o
conștiențioasă împlinire a datorinței cati-
hetice cu privire nu numai la școala pri-
mară a Statului, ci și la școlile primare
confesionale ale noastre și a celor comu-
nale, cercetate de elevi credincioși ai bi-
sericii noastre, cuprinzând aci și școlile de
ucenici (unde sunt atari școale), cari tre-
buesc împărtașiți de o deosebită îngrijire
în ale instrucției religioase.

Urmează după toate cele premerse
să concretizăm dispozițiunile de mai jos:

1. Fiecare preot din comunele rurale
este îndatorat să catehizeze tineretul de
școală din comuna, ce i-s'a încredințat
spre păstorie. Neîmplinirea acestei îndat-
toriri va atrage după sine urmările cuve-
nite, din partea autorității bisericești even-
tual și din a celei politice.

2. Datorința catihetică trebuie împli-
nită în mod conștiențios, nu numai prin
ținerea regulată a orelor de religiune, ci

mai ales prin străduința, de a exhauria
materialul didactic întreg și, mai pe sus
de toate, de a forma caracterul religios-
moral, în sens creștin, al elevilor de școală.

3. De sub îndatorirea catihetică pot
fi scoși numai acei preoți, cari au primit
anterior dispenzațiune din partea Con-
sistorului dela catehizare, precum și
aceia, cari, evident, sunt înapți pentru
aceasta chemare. Dar și preoții din cate-
goria ultimă sunt îndatorați să catehizeze
până când eventual vor fi deslegați de
aceasta îndatorire de către Consistorul
eparhial, căruia vor avea să se adreseze
pe calea oficiilor protopopești concernente.

4. În cazurile, când cutare preot, din
motive apreciable, ar fi deslegat provizor
— acum sau pe viitor — de îndatorirea
catihetică, — instrucția religioasă revine
învățătorului școlii — fie ea școală con-
fesională ori de alt caracter, întrucât adeva-
ră învățătorii respectivi ar fi de confesiunea
noastră. Autorizarea aceasta se va da, din
caz în caz, deodată cu dispunerea res-
pectivului preot, și anume învățătorii vor
putea fi angajați în temeiul dreptului rez-
ervat bisericii și în temeiul autorizării,
esprimate în menționatele două acte ale
On. Secretariat General de sub Nr.
13,368—1920 și Nr. 33,488—1920. În
asemenea caz învățătorii, dela ori-care
școală, sunt datori să respecte și ordi-
națiunile, ce le va da Superioritatea bise-
ricească în materie de învățământ religios.

5. La tot cazul, în comunele unde
nu am avea preoți în loc, ne învoim ca
studiul religiunii să-l propună învățătorul
sau învățătorii școlii, pe lângă un de-
osebit control din partea oficiului proto-
popesc.

6. Consistorul încă împărtășește pă-
rerea, că preoțimea este datoare să cate-
hizeze fără de vr'o remunerațiune specială.
Totuși, după cuvântul Sfintei Scripturi,
că „Vrednic este lucrătorul de plata sa”
(Sf. apostol Pavel), vom vedea foarte
bucuros, dacă comunele bisericești vor
face rost de onorare speciale pentru cate-
hizare. În cazuri de aceste, onorările vor
avea să se acorde totdeauna la finea
anului școlar, și numai acelor catiheti
— preoți și învățători —, cari dovedesc
rezultate vrednice de a fi respătite sepa-
rat. De aceea —

7. Fiecare comună bisericească, amă-
surat puterilor sale materiale, este îndat-
torată ca, în cea mai apropiată ședință
de comitet parohial, să se ocupe de ches-
tiunea aceasta, fixând suma acelu onorar

și isvoarele de acoperire. Aceasta li-se așteaptă cu atât mai vârtos, ca și pe aceasta cale să se creieze un stimulent pentru îmbunătățirea catehizației, bine știindu-se, că creșterea religioasă va fi de folos obștească pentru izgonirea multor rele din sînul satelor noastre și din al caselor credincioșilor noștri. — Onorarele de sub întrebare însă nu vor putea fi ridicate, decât d'abia la finea anului școlar, amăsurat dispozițiilor ce se vor lua de aici în înțelegere cu Oficiul protopopesc.

8. Cât privește regularea chestiunii de catehizare prin *comunele urbane*, aceasta încă se va regula după cea mai serioasă chibzuire, în cadrele demersurilor deja începute de mai înainte. Și până la regularea, ce nu are să întârzie mult, organele încredințate cu împlinirea funcțiunii catihetice și cu controlul și povățuirea acelei instrucții religioase, sunt îndatorate a purta o grijă stăruitoare de catehizarea zeloasă și în comunele urbane (Arad, Lipova, Timișoara).

În cadrele altor îngrijiri din viitorul apropiat pentru îmbunătățirea catehizării peste tot, vom lua în combinațiune revenirea la conferențele pastorale-catihetice din anii de mai înainte de războiu și, dacă Statul ne dă ajutorul său, la organizarea de cursuri pentru catiheti.

Și până atunci însă, fiecare preot ori învățător-catihet să fie la locul său întru îndeplinirea acestei misiuni, alături de Statul Român care ne stă într'ajutor, desigur în convingerea sa patriotică și religioasă, că: *Pentru Popor, Dumnezeu e tot pe atât de trebuincios, ca Libertatea* (Mirabeau).

Arad, din ședința școlară dela 23 Noevmre—6 Decemvre 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

2920/920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului greco-oriental român din Arad.

Măritul nostru Congres național bisericesc prin concluzul său dela 20 Noevmrie 1879 Nr. 238, a decis înființarea unui fond mitropolitan și pentru augmentarea acestui fond a dispus totodată, ca în fiecare an la ziua de 6 Ianuarie, aniversarea Botezului Domnului, să se poarte în toate bisericile din provincia noastră mitropolitană „discul mitropoliei”. Conform acestui concluz grăbim și de astădată a trage atențiunea tuturor la sărbătoarea „Botezul Domnului” din anul 1921, când iarăși să se poarte în toate bisericile din eparhia noastră „discul mitropolitan”, și noi îl recomandăm tuturor spre călduroasă sprijinire.

Special însărcinăm pe conducătorii oficiilor parohiale, ca publicând de timpuriu poporului credincios purtarea discului, să îngrijească ca banii ce vor încurge numai decât, dar cel mult până la 31 Ianuarie 1921, să-i administreze părintelui protopresbiter concernent cu raport special, iar părinții protopresbiteri se însărcinează, ca pe baza rapoartelor dela oficiile parohiale, să facă un conspect, în care indicând în ord. alfabetic numărul

tuturor comunelor din tract, să inducă apoi și sumele, ce au încurs dela fiecare comună; apoi acest conspect și banii încurși, precum și rapoartele oficiilor parohiale să le subștearnă Consistorului de aici cel mult până la 28 Februarie 1921 — ca astfel Consistoriul nostru să-l poată administra la mitropolie până în Martie 1921.

Pentru subșternerea la timp a raportului și a venitului de pe acest disc e răspunzător *conducătorul oficiului parohial* care ori s'a adunat mult, ori puțin e îndatorat a raporta și a administra rezultatul la locul său și în timpul normal prin circularul prezent. Circular special nu se va trimite.

Arad, 3/16 Dec. 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

Recreditiv istorice în jurul icoanei dela Prizlop.

(1780—1913.)

(Urmare din Nr. 41.)

Sub icoană e scris:

„O Fecioară prea lăudată
Tu ești Maică adevărată
Că ții în sîntele brațe
Pe fiul din sfânta Troiță
Pre acest Maică l-ai născut
Și fecioară curată ai rămănat
Ești de Dumnezeu născătoare
Și lumii folositoare”.

Pe marginea dedesupt e scris: „Leat (datur) 7260 (1752) și fiind zugrav Ioan Otoel (din Ocna și Mihai Ucenic. S. M. Prizlop”.

Pe marginea de-a stînga, sunt pingați profetii: Moisi, Iacob, Nan, Isaia, Gedeon și Malahie. Eară pe marginea dreaptă tot dedesupt: Avram, Sofonie, Aghie, Eremie, Amos și Zaharie.

Comparând acum de scrierea laconică din 1764, alui Filotei, despre exteriorul icoanei din Blaj, cu forma ce o vedem că are icoana dusă în 1913, la Prizlop, *nu aflăm nimic ce s-ar potrivi, ca să nu putem identifica aceste două piese de icoane și să le socotim în realitate drept numai una și aceeași piesă*. Unica greutate ce întâmpinăm e, că exemplarul din 1764, pe care îl descrie Filotei, îl descrie la 1764, ca existent deja de vr'o 30 de ani, pe când cel dus la Prizlop în 1913 la anul 1764 a fost numai de 12 ani; ca unul ce fu lucrat în 1752. Dar se prea poate, că la 1752, să se fi zugrăvit numai iconițele decoratoare, iar figura dominantă, se fie anterioară.

Altcum inscripția nu exclude o interpretare ca aceea, că Varlaam Toplița a zugrăvit imaginea principală, adică chipul Preacuratei, nu se știe la care an, iar zugravul Ioan din Ocna, la 1752 a întregit tabloul cu ornamentalele marginali; ori că ambii au lucrat de odată în 1752 la toate figurile. Se mai poate în sfârșit înțelegere inscripția și așa, că Ioan din Ocna cu ucenicul său Mihail au zugrăvit totul la 1752 și Varlaam cu ceilalți cari se mai amintesc în inscripție, au suportat numai „chelciugul” (kölség).

Preste tot luat deci nu se poate stabili, că la anul 1752, fost-a zugrăvită icoana în toată întregimea ei, sau că numai stafagiul și tâmpla datează dela acest an, pe când chipul predominant al Preacuratei, e cu mult, ori cu puțin mai vechi.

În vremece deoparte nu ne putem clarifica deplin asupra întrebărilor, că cine, ce și când lucrat, de altă parte nu putem proba, pecum

nici nega, că icoana aceasta e una și aceeași cea care pângea în Blaj la sicriul lui Aron. Căte-o putem știe e aceea, că *icoana dusă la Prizlop* D. 1913, nu e și nu poate fi, *imitația sau dublul exemplar, promis de episcopul Maior călugărul din Prizlop*. Ne-am isbi de anahronism dacă aligioasă susține așa ceva. Icoana dusă la Prizlop, e și a ne cută în 1752 ori și mai înainte, pe când cea de mar va fi făcut'o Maior, a trebuit să fie posterioară rei Ba

Înainte de a trece la alt capitol, care piscoari, P e justi piru ului c u fost inerari scund e alta ociale, recur pănneas ururea iintile uncă orirea pânii. veci Co are. inand P. C mand rtoadox nit la opita

Numai despre două se poate afla ce date verosimile. Idita (Iudita) Miclăuș, pare fi dintre înaintașii preoților. Isaia, Nicolae Ștefan Miclăuș din Petros, pe la anii 1810—1860 cari apoi cu toții se vor fi coborât dela Donc Miclăuș de Răubărbat; unul dintre mandatar antiregelui maghiar Szapolyai János în an 1540 la „reambularea” frontierei Ardealului Munteniei, cu comisarii Vodei Radu VI. Pais Bașarab.”

Domeniul Jupaneștilor, la 1631, dela potelnicul Hamza, îl cumpără un Mikleus de Botatviz. Cronica rimată a mănăstirii Prizlop a mai transmis posterității numele unui preot Oprea Miclăuș. Acesta în societatea altor telenand biser. din Săliștea Sibiului — la Viena, la „maica regina Maria Terezia, spre a cere scut contra propagandei cu forța a unirii.

Între epigrafiții dela icoană, figurează „eromonahul Varlaam Toplița”. Credem că adevărul, dacă pe acest Varlaam îl identificăm Vasile Toplițeanu, călugăr la Prizlop și unul din ternariul restauratorilor mănăstirii acestei Vasile, Varlaam își zice Toplițeanul, pentru că din Toplița (județul Murăș-Turda) de obârși ori că a fost novitiu la mănăstioara din Toplița Deaci ușor a putut trece muntele de hotar, să fie înăugurat în Valahia de călugăr formal apoi după obiceiul vremii să treacă iarăși Prizlop.

(Va urmă.)

Actul de învoire e redactat românește în Targoviște la 3 Iulie 1540 de gramaticul Bogdan. I. Cav. Pușcariu. Date ist. priv. la familiile nobile române. Sibiu I. 1892 pg. 150 și vol. II. 1895 pg. 240. — *) Rev. „Trisilvania” Sibiu 1894 pg. 202.

INFORMAȚIUNI.

Comemorarea mitropolitului Ardealului și al trei Baron de Șaguna. În ziua de 3 Nov. (13 Dec.) a. c., ziua sf. apostol Andrei, s'a oficiat părăstas în biserică catedrală din Arad întru amintirea marului nostru arhiepiscop și mitropolit, Andrei Baron de Șaguna. Părăstasul l-a celebrat P. O. D. Traian Vățian protopopul Ardealului, asistat de părinții: Dr. Teodor Botiș, directorul seminarului, Alexiu Popovici și Eugen Crăciun parohi și diaconul Ioan Cioara. Răspunsurile funebre le-a dat consemnarului. — După terminarea părăstasului Societatea de lectură a tinerimei din Prizlop institutul teologic și școala normală din Prizlop cezană a arangiat o festivitate școlară întru care a deschis-o P. O. D. Dr. Teodor Botiș, directorul institutului. Discursul comemorativ l-a rostit Gheorghe Ienoveanu cl. c. III. Ioan Guiaș și Victor Corbu cl. c. I. Simion Șiclovan cl. c. III. și Dimitrie Botău elev în cl. VIII. normală au recit

PARTEA OFICIALĂ.

Concurse.

Pentru îndeplinirea unui post de învățător-cantor devenit vacant la școala populară confesională ort. română din **Pecica-română**, (jud. Arad), se descrie concurs cu termen de **21 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala” cu următoarea dotațiune anuală:

1. Salar, conform Normei de salarizare, în vigoare, reflectându-se după necesitate și la ajutor dela Stat.
2. Relu de cvartir.
3. Taxa stolară uzuată la înmormântări și alte servicii.
4. Pentru scripturistică 20 Lei.
5. Conferință învățătorescă 20 Lei.
6. Curatorat 100 Lei.
7. Prund pentru legume.
8. Pentru încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Învățătorul ales va avea să îndeplinească următoarele îndatoriri: 1. Va cerceta regulat sf. biserică cu elevii săi, pe cari îi va instrui să cânte răspunsurile liturgice fără altă remunerațiune. 2. Va ține strana. 3. Va ține școala de repetiție le caz de lipsă. 4. Va conduce clasele, cari i se vor încredința din partea factorilor școlari. 5. Va conduce socoțile bisericești, culturale și fundamentale, intrucât i-se vor încredința, în care caz va primi o remunerațiune separată.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze în termenul indicat recursurile adresate Comitetului parohial din Pecica-rom. la adresa P. O. Domn. Traian Vățian, protopop ort. rom. în Arad, având să acludă următoarele documente: a) Extras de botez. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență. d) Atestat de serviciu de până acuma. e) Eventual atestat despre destornicia în conducerea corului vocal.

Dela recurenți se recere, ca sub durata termenului concursual să se prezenteze în vre-o Duminecă, ori sărbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Traian Vățian*, m. p. protopop, inspector, școlar.

—□— 1—2

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala ort. rom. din **Sămbăteni**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sălar anual dela comuna bis. 1200 lei.
  2. Locuință în edificiul școlii și grădina pentru legume.
  3. Pentru scripturistică 25 lei.
  4. Pentru conferință 25 lei.
  5. Pentru încălzitul salei de învățământ 3 stânjini de lemne.
  6. Curatoratul în sarcina comunei bis.
  7. Intregire de salar dela stat, care a fost pusă în curgere și până acum.
- Alesul va fi obligat să provada strana în sf. biserică, să conducă școlarii la serviciul divin și săi instrueze în cântările și răspunsurile liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta rugările de concurs, ajustate cu documentele prescise în „Regulamentul pentru org. inv.” și adresate Comitetului parohial din Sămbăteni, la Prea On. Oficiu protopopesc ort. rom. în Arad. Totodată vor avea a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în celea rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Traian Vățian*, m. p. protopop, inspector școlar.

—□— 1—3

2749/1920.
Pentru deplinirea definitivă a postului de directoară la internatul diecezan de fete din **Arad**, se publică cu termen de **21 zile**, următorul concurs.

- Dela recurente se cere:
1. Să poseadă perfect, în graiu și în scris, limba literară română și să aibă cunoștință de limba franceză.
  2. Să aibă studii îndreptățitoare pentru vre-o catedrală de școală secundară.
  3. Să fie de religione ortodoxă română.
  4. Să aibă îndeletnicirea covenită în ale căsniciei unui internat, având să conducă socoțile și căsnicia internatului.

ate-o poezie. F. Codreanu cl. c. II. a detit o disertatie. Serbarea a încheiat-o P. D. Mihaiu **Păcățian** asesor-referent consistorial, prin o cuvântare adresată elevilor, ca îndemn la muncă și vieță religioasă spre binele și fericirea bisericii a neamului, pentru cari a dus o luptă atât de mare apostolul bisericii noastre, Andrei Baron de Șaguna.

Victimile atentatului dela Senat.
Episcopul greco-catolic român al Orăzii-mari, P. S. Sa **Dr. Dimitrie Radu**, ministrul de justiție **Dimitrie Greceanu** și senatorul **Piru Gheorghiu**, căzuți victimă atentatului criminal îndreptat contra Senatului, au fost petrecuți spre odihnă veșnică cu onerarii naționale. În fața mormintelor, ce scund osămintelor acestor jertfe scumpe de altarul iubirii de neam și al ordinei sociale, se închină cu smerenie, cu pietate și recunoștință eternă toată suflarea românească. Adormiții în Domnul vor fi ururora simboluri vii, cari vor înălța conștiințele și vor indemnna la patriotism și muncă rodnică și desinteresată pentru înflorirea și mărirea scumpei noastre Români. Fie-le țărâna ușoară și memoria veci binecuvântată!

Confirmarea alegerii din Oradea-Mare. Majestatea Sa regele nostru Ferdinand I. a binevoit a confirma alegerea **P. C. Sale Roman R. Ciorogariu**, arhimandrit și vicar episcopesc, de episcop ortodox al Orăzii-mari. I. P. C. Sa grav a primit la groaznicul atentat dela Senat zace la **Spitalul Colțea din București**.

r. 2930/1920.

Aviz oficios!

În editura tipografiei arhidiecezane din Sibiu a apărut cartea: „Istoria descrierii religioase a Românilor din Ardeal secolul XVIII. de **Dr. Silviu Dragomir** profesor universitar, membru corespondent Academiei Române”. Prețul 20 lei.

Această carte de deosebită importanță pentru biserică noastră să nu lipsească din biblioteca a nici unui preot român.

Deci o recomandăm onor. preoțimi toată căldura; iar pentru bibliotecile parohiale decretăm procurarea de obligatorie.

Arad, din șed. cons. ținută la 3/16 Decembrie 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

no. 30/920.

Aviz oficios!

Avizăm onoratele oficii protopresbiterale, parohiale, precum și pe toți cei interesați, să facă plătirile și să-și ridice competențele dela cassa consistorială celălaltă **până la 12/25 Decembrie 1920**, intrucât după această dată — fiind ocupați cu încheierea anului — nu mai putem face plătiri și încassări.

Arad, la 1/14 Decembrie 1920.

Administrațiunea cassei Consistorului diecezan gr. ort. român Arad.

5. Despre ștudiile și aptitudinile cerute prin acest concurs precum și despre serviciile prestate vre-unei școale sau vreunui internat să prezinte documentele necesare, în original.

6. Să prezinte atestat medical dela vre-un medic oficial, că este sănătoasă din destul pentru serviciul de sub întrebare.

Beneficiul ce se oferă va sta: din dotațiunea ce va corespunde după vremuri amăsurat pregătirilor, dacă ar fi rămas în serviciul învățământului.

Fintoarea directoară va fi partașe la fondul de penzune al statului în condițiile, ce i-le va recunoaște statul.

În prețul prevederii întregi în internat, adică pentru vipt, cortel, luminat, încălzit și spălat, directoarei i-se va socoti cvota lunară de 300 lei, ce i-se va scoate din salar.

Indatoririle directoarei vor fi să îngrijască de căsnicia internatului, purtând socoțile institutului și să conducă educația elevelor de internat.

Chestiunile în detalii, cari s-ar ivi în legătură cu oficiul și beneficiul fintoarei directoare își rezervă Consistorul să le reguleze.

Arad, la 10/23 Nov. 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□— 2—2

Nr. 1458 șc. 1920.

Consistorul eparhial ortodox din Oradea-Mare publică concurs pentru 1. post de profesor de religiunea la școlile normale de băieți și fete din **Oradea-Mare**, pe lângă următoarele condițiuni:

Pot competi numai preoți sau absolvenți de teologie cu cvalificație preotească de clasa primă, eventual cu studii teologice superioare.

Vor fi preferiți acei Dni preoți cari în vara anului curent au urmat cursul de pedagogie în Cluj, anume organizat în acest scop.

Alesul va catehiza cel puțin 16 ore la săptămână și o oră de exortare.

Profesorul de religiune va face parte de drept din corpul didactic al școlii normale, având toate drepturile și datorințele împreunate cu această calitate.

Salarul puterilor didactice pentru învățământul religiunei se dă în întregime din partea statului, la fel cu salarul celorlalte puteri didactice dela școala normală cu toate drepturile asigurate pe seama acestora.

Anii de serviciu împliniți mai nainte în altă slujbă bisericească, chiar și înainte de a se preoți se vor computa la salar după normele fixate.

Reflectanții la acest post să-și prezinte rugarea Consistorului eparhial ortodox din Oradea-Mare până la **12/25 Decembrie 1920**, însoțită de următoarele documente:

1. Autobiografia pe scurt cu evidențierea anilor de serviciu cari să se calculeze la statuirea dotației profesorale.
2. Extras de botez.
3. Testimoniu de maturitate.
4. Absolutor teologic.
5. Testimoniu de cvalificațiune preotească.
6. Atestat de serviciu de până aci.

Documentele se pot trimite și în copie autenticată.

Oradea-Mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 12/25 Noembrie 1920.

Consistorul eparhial ortodox român.

Roman Ciorogar, arhimandrit președintele consistorului.

—□— 2—2

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresc-cantorale, la școala primară gr. or. rom. din comuna **Murani**, protopresbiteratul Vinga, se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela 1. publicarea acestuia în „Biserica și Școala”.

- Emolumentele sunt:
1. În salar fundamental dela comuna bis. 600 lei în bani solviți în rate lunare anticipative, din cassa culturală. Intregirea de salar se va cere dela stat, pentru care sumă, comuna bis. nu garantează.
  2. Cvartir în natură, care constă din 2 odăi, tindă, cămară, grajd, cotețe și o grădina pentru legume.
  3. Pentru conferințe 30 lei, iar pentru scripturistică 30 lei.
  4. Stolele dela mormântări unde va fi po-

tit 2 lei, iar dela participare la parastase 1 leu.

De curățirea și încălzitul saiei de învățământ se va îngriji parohia.

Alesul se va îngriji de curățirea locuinței pe din lăuntru, iar pe din afară comuna bisericească.

Alesul va prevedea cantoratul în sf. biserică, va conduce elevii la sf. biserică și va cânta răspunsurile în Dumineci și sărbători cu elevii.

Darea după beneficiu, va solvi-o alesul.

Recursele ajustate cu documentele necesare, — adresate Comitetului parohial din Murani — se vor trimite P. On. Oficiu protopresbiterial gr. or. rom. în Vinga, având recurenții, a-se prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Murani, spre a cânta și a se face cunoscuți alegătorilor.

Murani la 20 Sept. (3 Oct.) 1920.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra* m. p. protopop.

—□—

2-3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 2684/920, prin aceasta să escrie din nou concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din Comlăuș, (jud. Arad), devenită vacantă prin abdicarea parohului Virgil Mihulin, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios. „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi împreună cu dreptul de pășune. 2. 4 cănepiști aparținătoare sesiunei. 3. Intravilanul parohial folosit de fostul paroh. 4. Retribuțiunea de bir, ș stole: 420 lei. 5. Alte venituri accidentale și întregirea dela stat, pe care însă comuna bis. nu o garantează.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile, va predica cel puțin odată la lună și va catehiza la școlă unde va fi reclamat, fără altă remunerație.

Parohia fiind de cl. I. dela recurenți se cere cvalificația prescrisă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/910. În lipsa reflectanților de cl. I. se admit și cei cvalificați pentru parohii de cl. II. cari vor produce atestat despre absolvirea a lor 8. cl. gimnaziale cu testimoniu de maturitate.

Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu de până acum, eventual consimțământul Arhierelui diecezan dacă ar fi din altă dieceză, sunt a-se înainta în termenul concursual oficiului protopopesc rom. ort. din Șiria, adresate Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș și cu stricta observare a § 33 din regulamentul pentru parohii. Concurenții vor avea a-se prezenta în sf. biserică din Comlăuș, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a Comitetului parohial rom. ort. din Comlăuș, la 16/29 Ian. 1920.

Ioan Cuedam m. p., v. preș. com. parohial.
Dimitrie I. Popa m. p. notar, adhoc al comitetului. În conțelegere cu: *Mihail Lucaș* m. p., protopresbiter rom. ort.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc, cantoral dela școala confesională gr. ort. rom. din Lipova, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Dotăția împreună cu acest post anual-minte este:

1. În bani gata 600 lei. 2. Locuință corespunzătoare în edificiul școlar și grădina extravilană. 3. Pentru conferință suma ce o vor reclama trebuințele. 4. Pentru scripturistici 50 lei. 5. Venitele cantonale dela funcțiunile unde va fi poftit și la cari are să participe. 6. Ajutoarele precum și întregirea recerută conform anilor de serviciu a învățătorului ales se va cere dela stat. 7. De încălzitul și văruitul saiei de învățământ și a întreg edificiului pe din afară se va îngriji comuna bisericească, iar a locuinței învățătoresci pe dinlăuntru cade în sarcina învățătorului.

Reflectanții cari vor dovedi capacitale de a înstruă și conduce corul vocal existent vor fi preferiți și vor primi o remunerațiune anuală cel puțin 300 lei.

Alesul învățător e îndatorat a înstruă elevii în cântările bisericești, să conducă elevii în toate Duminecile și sărbătorile la sf. biserică.

să cânte cu dânsii răspunsurile liturgice și să conducă strana fără alta remunerațiune.

Reflectanții au să-și înainteze recursele lor înstruite cu documentele prescrise și adresate Comitetului parohial din Lipova, P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, precum și a-se prezenta în sf. biserică din Lipova în vreo Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și să se facă cunoscut poporului.

Lipova, d n ședința Comitetului parohial ținută la 26 Octomvrie (8 Noemvrie) 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă* protopresbiter.

—□—

2-3

Nr. 231/1920.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante Ucuriș de clasa II. ordinul Venerat, Consistoriu de sub Nr. 337. B. a. c. se publică nou concurs cu termen de aligere la 30 zile dela prima publicare, cu următorul beneficiu.

1. Pământ parohial de 16 jug. catastrale, care cu ocașiunea exproprierii de pământ, domeniial se va întregi la una sesiune. 2. Competința de pășunat 8 jug. castr. 3. Birul dela fiecare casă câte 30 lire cucu uz sfârmat, ori prețul curent al aceluia. 4. Dela înmormântare de clasa I. 8 lei, clasa II. 6 lei, clasa III 4 lei, pentru înmormântarea pruncilor sub 7 ani 2 lei. Botezul 40 bani. Feștania 1 leu. Cununia 2 lei. 5. Întregirea dotațiunei dela stat. De locuință se va îngriji preotul ales, carele va avea a catehiza la școlăle din loc fără altă remunerație. Dările de stat le va plăti preotul.

Recurenții suplicele lor adresate Comitetului parohial să-le trimită la of. protopresbiterial în Girișu-negru, având a-se prezenta la sf. biserică pentru a servi și predica.

Ucuriș din ședința Comitetului parohial, ținută la 18/31 Octomvrie 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Sêrbu*, protopop.

—□—

2-3

În sensul decisului Venerat Consistorul Orădan de sub Nr. 1083. B 1920 pentru îndeplinirea parohiei vacante Suplac, de clasa II. se publică nou concurs, cu următoarele emolumente: 1. Pământ parohial de 10 cubule. 2. Competința de pășunat. 3. Birul câte 30 lire cucuruz sfârmat dela peste 200 numere de case. 4. Stolele îndatinate. 5. Întregirea dotației dela stat. 6. Casă parohială cu supraedificatele. Alesul va trebui se provadă catehizarea școlarilor. Terminul alegerii la 30 zile dela prima publicare.

Recurenții să-și trimită recursele adresate Comitetului parohial, la subscrisul în Girișul-negru, având a-se prezenta la sf. biserică din Suplac pentru a servi. ori cântă și cuvânta.

Din însărcinarea Comitetului parohial.

Petru Sêrbu, protopop.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III. din comuna Ateașu, tractul Tinca, județul Bihor devenit vacantă prin moartea parohului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 14 lughere catastrale și 1291□.
2. Locuința parohială cu 3 camere, culină de vară, cântălarie, cămară de economie și supra edificatele și grădina.
3. Birul legal și anume dela credincioșii cu pământ una vică grâu, dela credincioși fără pământ, una vică porumb ori orz. Se notifică că din bir parohul ales are se deie 10 vici grâu sfătului pent-u serviciile ce are a presta.
4. Stolele uzuete.
5. Întregirea dela stat, pentru care parohia nu la răspunderea.
6. Dările erariale alesul le solvește.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și subșterne petiția concursuală înstruată cu documentele prescrise M. Onoratului oficiu protopopesc cu sediul în Salonta mare, Județul Bihor adresate Comitetului parohial gr. or. rom. din Ateașu și sunt obligați cu stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul” pentru parohii, a-se prezenta în sfânta biserică din Ateașu în vreo

Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale oratorice.

Dnt din ședința Comitetului parohial gr. or. român din comuna Ateașu ținută la 20 Septemvrie (3 Octomvrie) 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III. din comuna Lupoia, tractul Tinca, județul Bihor, se escrie concurs în termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Una vică de cucuruz dela toată casa.
2. Patru lughere catastrale de pământ.
3. Casă parohială.

Alegândul va solvi dările după sesiune și va catehiza la școala din loc fără altă remunerație.

Reflectanții au a-și înainte rugărilor ajustate cu documente la oficiul protopresbiterial în Salonta, adresate Comitetului parohial din Lupoia, având a-se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică deacolo pentru dovedirea desterității în cele rituale și a oratoriei.

Dat în ședința Comitetului parohial, ținută la 17 Oct. n. 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Nicolae Roxin*, protopresbiterul substituit.

—□—

3-3

Bibliografie.

Biblioteca populară a Asociațiunei și calendarul. „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” aduce la cunoștința membrilor săi și a întregii obști românești, că Biblioteca sa populară care, în timpul războiului n'a mai putut apărea, acum reappare. Au ieșit de sub tipar și se află de vânzare: Nr. 92. Satul meu, un sat din Ardeal de Ioan Georgescu. Prețul 3 Lei. Nr. 93. Din popor de Petru Dascălul. Prețul 3 Lei. Nr. 94. Povestiri de Ion Agârbiceanu. Prețul 3 Lei. Nr. 95. Calendarul Asociațiunei pe anul 1921, întocmit de Ioan Georgescu, secretarul literar al Asociațiunei, cu ajutorul celor mai buni scriitori pentru popor: d-na Aurelia Pop, d-nii Ion Bianu, Al. Lupeanu-Melin, Gavril, Todica, Romul Simu, E. A. Chitfa, V. Păcală, Dr. G. Preda ș. a., și e împodobit cu vederi frumoase din războiul pentru întregirea neamului, precum și cu vederi de obiecte privitoare la industria noastră țărănească. Calendarul are, pe lângă părțile obișnuite (poșta, telegraf, târguri din Ardeal și vechiul regat etc.) și o mulțime de răvașe (politic, cultural, bisericesc, militar ș. a.) despre întâmplările anului și e cel mai teftin calendar românesc. Cine răspunde acest calendar, precum și Biblioteca populară a Asociațiunei, face operă de cultură națională. Abonamentul pentru zece (10) Nr. pe seama membrilor „Asociațiunei” e 25 Lei, nemembrilor 35 Lei. „Asociațiunea”, Sibiu, Strada Șaguna 6.

Aviz!

A apărut: **Calendarul Diecezan din Arad pe anul 1921**. Conține: Cronologia. Sărbători și alte zile schimbăcioase. Posturile. Deslegări de post. Parastase oficioase. Sărbători naționale. Zile de repaos la judecătoria. Regentul anului. Anotimpurile, partea calendaristică. Întunecimile a. 1921. Taxele de poșta, telegraf și telefon. Căsemnarea târgurilor din Crișana, Transilvania, Bănat și vechiul regat. Timpul vânătorului și o parte literară instructivă, împodobită cu mai multe clișee.

Prețul unui exemplar 5 Lei + 1 Len. 35 bani pentru factură recomandat. Revânzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata în librăria diecezană din Arad.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamat ad.*